

Beslutningsforslag nr. B 92. Fremsat den 8. februar 1985 af Lissa Mathiasen (S), Svend Andersen (S), Arne Jensen (S), Erling Jensen (S), Kelm-Hansen (S) og Tove Lindbo Larsen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om en lovgivning vedrørende produktsikkerhed

Folketinget opfordrer industriministeren til i begyndelsen af folketingsåret 1985-86 med udgangspunkt i betænkning nr. 923 om produktsikkerhed at fremsætte forslag til lov om produktsikkerhed med henblik på vedtagelse i samme samling.

Lovforslaget skal have til formål at forebygge skader på person eller ting og skal omfatte alle produkter, varer og tjenesteydelser, som markedsføres og omsættes i Danmark. Lovforslaget skal dog ikke omfatte produkter m.v., som indgår i en arbejdsproces i forbindelse med udførelse af et erhverv, og som tillige er omfattet af arbejdsmiljølovgivningens særlige regler.

Lovforslaget skal sikre:

1. At der kan stilles krav om sikkerhedsbestemmelser for selve produktet, varen eller tjenesteydelsen.
2. At der kan stilles krav til markedsføring af et produkt, en vare eller en tjenesteydelse såsom krav til oplysninger om produktet og dets anvendelse og til markedsføringens indhold og form. Herudover skal der være mulighed for at forbyde markedsføring af et produkt eller en given

vare eller en tjenesteydelse i Danmark og for at give pålæg om tilbagekaldelse eller andre tilsvarende foranstaltninger.

3. At der kan gøres strafansvar gældende i tilfælde, hvor krav stillet i eller i medfør af lovgivningen om produktsikkerhed ikke overholdes og respekteres.
4. At lovens regler ikke kan fraviges til ugunst for forbrugerne. Dette skal dog ikke være til hinder for, at der i anden lovgivning stilles strengere krav til et produkt, en vare eller en tjenesteydelse.

Til varetagelse af lovgivningens produktsikkerhedsbestemmelser nedsættes et særligt organ, som skal behandle konkrete klager og generelle henvendelser om lovens område, og som af egen drift skal kunne tage sager op til behandling og afgørelse. Organet skal sammensættes på en måde, så såvel sagkundskab som interessesynspunkter er repræsenteret, og dets afgørelser skal være administrativt endelige.

Endelig bør der i lovforslaget åbnes mulighed for at stille tilsvarende sikkerhedskrav til produkter beregnet for eksport.

Bemærkninger til beslutningsforslaget

En arbejdsgruppe under industriministeriet har i betænkning nr. 923 fra 1981 om produktsikkerhed peget på, at der i dansk ret findes et betydeligt antal retsregler, der helt eller delvis har til formål at beskytte det enkelte individ eller dets ejendom mod fare for skader fra produkter eller tjenesteydelser. Arbejdsgruppen fremhæver bl.a.:

- at den eksisterende lovgivning om produktsikkerhed m.v. i det væsentlige har karakter af en speciallovgivning, der alene vedrører bestemt angivne typer af produkter eller tjenesteydelser,
- at administrationen af den eksisterende lovgivning er bestemt af kriterierne for fordelingen af arbejdsopgaver mellem de forskellige ministerier og de herunder hørende myndigheder og er fordelt på et betydeligt antal indbyrdes forskellige myndigheder,
- at der uden for den eksisterende speciallovgivning findes et meget stort antal produkter – navnlig til brug i hjemmet og i fritiden – hvortil der erfaringsmæssigt kan være knyttet fare for skade på person eller ejendom og
- at nye produkttyper eller produktvarianter, som introduceres på markedet, ofte heller ikke vil være omfattet af nogen lovgivning.

På denne baggrund fandt arbejdsgruppen, at der var behov for at supplere den eksisterende speciallovgivning med en lov om almindelig produktsikkerhed, således at det bliver muligt at fastsætte sikkerhedskrav til alle produkter og tjenesteydelser.

Behovet for en generel lovgivning om produktsikkerhed er ikke blevet mindre, siden arbejdsgruppen afgav betænkningen i 1981. Tværtimod har udviklingen og en række konkrete sager vist, at behovet er blevet endnu større, og at det udkast til lovforslag, arbejdsgruppen har udarbejdet, må gøres mere omfattende.

Forslagsstillerne er derfor af den opfattelse, at en lov om produktsikkerhed skal omfatte alle produkter, varer og tjenesteydelser, der markedsføres og sælges eller udbydes i Danmark. Dette skal naturligvis ikke forhindre, at man på specialområder stiller strengere og mere specifikke krav af

sundheds- og sikkerhedsmæssig karakter til produkter, varer og tjenesteydelser, end en lov om produktsikkerhed giver mulighed for. Derimod skal det være sådan, at de krav, der kan stilles til produkter, varer eller tjenesteydelser i henhold til en lov om produktsikkerhed, er minimumskrav, der ikke i anden lovgivning eller regler udfærdiget i henhold hertil bør kunne fraviges til ugunst for forbrugerne. Undtaget herfra er alene produkter, der indgår i en arbejdsproces i forbindelse med udførelse af et erhverv, og som tillige er omfattet af arbejdsmiljølovgivningens særlige regler. Således skal værktøj og maskiner til brug i fritid og hjem – f.eks. køkkenmaskiner, elværktøj til brug i hjemmet o.s.v. – uanset arbejdsmiljølovgivningens regler være omfattet.

Lovgivningen skal rette sig mod såvel produkter, varer og tjenesteydelser, der produceres her i landet, som produkter, varer og tjenesteydelser, der importeres. Det afgørende er, at krav til sikkerheden under hensyn til produktets almindelige anvendelse og formål skal kunne gøres gældende over for enhver, der fremstiller, markedsfører eller sælger et produkt, en vare eller en tjenesteydelse. Derfor må såvel danske producenter og importører som forhandlere og leverandører være omfattet af lovgivningen.

Formålet med en lovgivning om produktsikkerhed er – så vidt muligt – at forhindre salg eller markedsføring i Danmark af produkter, hvortil der knytter sig en fare for skade på person eller ting. Der må derfor i loven åbnes adgang til, at der kan stilles sundheds- og sikkerhedsmæssige krav til såvel alle produkttyper som alle konkrete produkter, varer og tjenesteydelser. Da der ikke er tale om, at ethvert produkt skal godkendes, inden det markedsføres, er det fortsat på producentens, importørens og forhandlerens ansvar, at et givet produkt, en given vare eller en given tjenesteydelse markedsføres og forhandles her i landet, og at der ikke knytter sig nogen sundheds- og sikkerhedsrisiko til produktet, varen eller tjenesteydelsen. Lovgivningen skal derfor sikre, at et produkt kan kræves trukket tilbage fra markedet, hvis det viser sig

at være forbundet med en sundheds- eller sikkerhedsrisiko, eller at produktet – hvor det er muligt – skal kunne forlanges ændret på en måde, så det ikke længere frembyder fare for død eller skade på personer eller ting. I den forbindelse skal der på producentens, importørens eller forhandlerens egen regning kunne kræves udsendt advarsler om produktet og stilles krav om, at produktet skal kunne returneres, ombyttes eller om muligt repareres.

Men samtidig hænger spørgsmålet om produktsikkerhed ofte sammen med den måde, produktet anvendes på. Eller sagt på en anden måde: anvendes et produkt rigtigt og efter hensigten, frembyder det ingen risiko for død eller skade på personer eller ting, hvorimod en forkert anvendelse eller anvendelse mod hensigten vil kunne bevirke en skaderisiko. I loven skal der derfor også åbnes adgang til, at der – såfremt risikohensynet ikke tilsiger et forbud eller krav om en ændring af produktet – kan stilles særlige krav af sundheds- og sikkerhedsmæssig karakter til markedsføringen af et produkt, en vare eller en tjenesteydelse. Det gælder såvel krav til oplysning om produktet som krav til markedsføringens indhold og form. Da mange skader kunne undgås, hvis f.eks. brugsanvisning og eventuelle advarsler af sundheds- og sikkerhedsmæssig karakter blev udleveret sammen med produktet, varen eller tjenesteydelsen på dansk, er det forslagsstillernes opfattelse, at loven bør indeholde et direkte krav herom.

Ved vurderingen af, om det er tilstrækkeligt at stille krav til markedsføringen, eller om produktet skal ændres eller trækkes tilbage fra markedet, bør der lægges vægt på dels produktets risiko for at være til fare for skade på person eller ting, dels hvilke forbrugergrupper produktet retter sig imod. F.eks. vil det ofte ikke være tilstrækkeligt blot at stille krav til markedsføringen, når det drejer sig om legetøj eller lignende beregnet for børn.

Til at varetage produktsikkerhedsbestemmelserne i lovgivningen og regler udfærdiget i medfør heraf foreslås nedsat et særligt administrativt organ, hvori såvel sagkundskab som interessesyns-

punkter er repræsenteret. Ud over at der i organet skal være både juridisk, lægelig og teknisk sagkundskab til stede, er det på grund af lovgivningens karakter forslagsstillernes opfattelse, at forbrugerorganisationer bør have en stærk vægtning ved organets sammensætning.

Alle forbrugere, producenter, importører, forhandlere eller sammenslutninger af sådanne skal kunne rette henvendelse til det administrative organ vedrørende konkrete produkter eller skader eller vedrørende generelle spørgsmål under lovens område. Derudover skal organet af egen drift tage sager op, såfremt man bliver opmærksom på, at der til en produkttype, et produkt, en vare eller en tjenesteydelse knytter sig fare for død eller skade på person eller ting.

Det siger sig selv, at organet skal have adgang til at kræve alle nødvendige oplysninger om et produkt, en vare eller en tjenesteydelse til at kunne vurdere risiciene ved produktet, varen eller tjenesteydelsen. Men samtidig må der under hensyn til virksomhedernes og producenterne interesser være pålagt organets medlemmer og medarbejdere tavshedspligt med hensyn til de erhvervshemmeligheder m.v., de kommer i besiddelse af i forbindelse med organets arbejde.

Når det administrative organ får en sikker formodning om, at der er knyttet en særlig fare til et produkt, en vare eller en tjenesteydelse, er det organets pligt omgående at informere offentligheden, herunder forbrugerorganisationerne, om den risiko, der er forbundet med anvendelse af produktet, ligesom det er organets pligt at informere om de afgørelser, der bliver truffet.

Organets afgørelser bør være endelige og ikke kunne indbringes for højere administrativ myndighed.

Forslagsstillerne mener, at det bør overvejes at lave særskilte regler for medicinalvarer i forbindelse med gennemførelsen af denne lovgivning.

I øvrigt skal forslaget ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til folketingsbeslutning om en lovgivning vedrørende produktansvar (B 91).